

Zajištění pohotovostních služeb a prohlídek těl zemřelých mimo zdravotnické zařízení

Za zajištění a organizaci pohotovostní služby podle § 110 odst. 1 písm. a) a prohlídek těl zemřelých mimo zdravotnické zařízení podle § 110 odst. 1 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), odpovídá kraj. Podle § 119 odst. 1 zákona jde o výkon přenesené působnosti.

Na žádost kraje se na zajištění **pohotovostní služby** podílí poskytovatel zdravotních služeb (§ 45 odst. 2 písm. l).

Prohlídky těl zemřelých mimo zdravotnické zařízení zajišťují (§ 84 odst. 2)

- a) poskytovatelé v oboru všeobecné praktické lékařství a v oboru praktické lékařství pro děti a dorost u svých registrovaných pacientů v rámci provozní doby a v rozsahu provádění návštěvních služeb,
- b) nejde-li o postup podle písmene a), lékař vykonávající lékařskou pohotovostní službu nebo poskytovatel nebo lékař, se kterým má kraj pro tyto účely uzavřenu smlouvu,

Jakým způsobem bude kraj organizaci a zajištění pohotovostní služby a prohlídky těl zemřelých v rámci přenesené působnosti vykonávat, zákon nestanoví. Každý kraj bude zřejmě postupovat podle místních potřeb, podmínek a osvědčené dosavadní praxe.

Poskytovatelé zdravotních služeb mají povinnost podílet se na žádost kraje na zajištění pohotovostních služeb. Zákonem nejsou vymezeny podmínky a rozsah této povinnosti. I když zákon výslovně neupravuje uzavření smlouvy poskytovatele s krajem, je smlouva zřejmě jedinou možností, jak vymezit plnění poskytovatele zdravotních služeb v rámci uvedené povinnosti. Nepodepsání smlouvy poskytovatelem by pak bylo možné hodnotit jako porušení povinnosti podílet se na zajištění pohotovostních služeb.

Při organizaci a zajištění pohotovostní služby je možné vycházet z minimálního standardu poskytování pohotovostní služby, který byl uveřejněn ve Věstníku MZ částka 1/2003.

Pokud kraj požádá poskytovatele zdravotních služeb o podílení se na zajištění pohotovostní služby, může tento poskytovatel zajišťovat též prohlídky těl zemřelých. Pokud kraj zajistí prohlídky těl zemřelých v rámci lékařské pohotovostní služby, nemusí uzavírat smlouvu podle § 84 odst. 2 písm. b) zákona.

Vzhledem k tomu, že v každém kraji jsou potřeby praxe jiné, nebude Ministerstvo zdravotnictví vydávat jednotný metodický pokyn pro zajištění pohotovostní služby a prohlídek těl zemřelých mimo zdravotnické zařízení.

Zdravotní výkony jsou nadále hrazeny z veřejného zdravotního pojištění podle § 28 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění).

V rámci systému veřejného zdravotního pojištění však nejsou hrazeny všechny činnosti související s poskytováním pohotovostních služeb a prováděním prohlídek těl zemřelých mimo zdravotnické zařízení, např. „čekání na pacienta, čekání na pokyn k ohledání těla zemřelého“, apod. Kraj by se měl na financování (stejně jako v současné době) podílet, a to v rámci své odpovědnosti za zajištění těchto služeb.

Formy a způsob zajištění výše uvedených zdravotnických činností budou odlišné od místa výkonu a místních podmínek. Musí však být v souladu s obecně platnými právními předpisy pro způsob jejich zajištění, zejména zákoníkem práce a prováděcími právními předpisy,

a dále s požadavky na pracovní dobu a dobu odpočinku, bezpečnost a ochranu zdraví při práci a odměňování. Skutečnou výši odměny bude krajský úřad určovat podle svých finančních možností a podle druhu sjednané práce a nejnáročnějších požadovaných pracích podle složitosti, odpovědnosti, namáhavosti, obtížnosti pracovních podmínek, pracovní výkonnosti a dosahovaných pracovních výsledků. Při tom musí být dodrženy podmínky zákoníku práce a prováděcích předpisů¹. Při srovnatelnosti náročnosti a možnosti práce je nezbytné vycházet zejména z dílu 2.19. zdravotnictví přílohy nařízení vlády č. 2201/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě.

Výše uvedené činnosti mají být podle zákona o zdravotních službách zajišťovány v přenesené působnosti. Do doby nabytí účinnosti zákona o zdravotních službách byly tyto činnosti zajišťovány v samostatné působnosti. Od 1. 1. 2005 byly finanční prostředky součástí rozpočtového určení daní (RUD).

V letošním roce jsou finanční prostředky součástí RUD pro jednotlivé kraje a jednotlivé kraje mohou tedy pohotovostní služby a ohledání těl zemřelých v roce 2012 řešit v rámci RUD.

Narovnání stavu, tj. převod prostředků z RUD krajů do příspěvku na výkon státní správy bude řešeno v souvislosti s přípravou změny financování přenesené působnosti (ve spolupráci s Ministerstvem vnitra) a v rámci případné novely zákona o RUD ve vztahu ke krajům.

¹ Nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, v platném znění.
Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě.